

Makale Geliş | Received: 26.12.2023
Makale Kabul | Accepted: 27.02.2024
Yayın Tarihi | Publication Date: 20.03.2024
DOI: 10.20981/kaygi.1410307

Aslı ÜNER KAYA

Dr. Öğr. Üyesi | Assist. Prof. Dr.
Gümüşhane Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Gümüşhane, TR
Gümüşhane University, Faculty of Literature, Department of Philosophy, Gümüşhane, TR
ORCID:0000-0002-0756-0970
asliuner@hotmail.com

Epifenomenalizme Karşı Epistemik Argüman

Öz: Bilinçli özneler olarak bizler davranışlarımızı kontrol edebildiğimize inanırız. Fakat epifenomenalizme göre istek, inanç, korku vb. gibi zihinsel durumlar davranışlarımıza bir etkiye bulunmaz. Davranışlarımızın nedeni beyinde gerçekleşen nöral süreçlerdir ve zihinsel durumlar fiziksel durumların gölgeleri gibidir. Zihin felsefecileri, ahlaki ve epistemik olarak sorumluluk sahibi failer olduğumuz inancını korumak adına genellikle zihnin nedensel olarak etkili olduğu fikrini yani zihinsel nedenselliği kabul etmeye eğilimlidir ve bu sebeple de zihinsel nedenselliği destekleyen argümanlara başvururlar. Bu argümanlar sağduyu argümanı, ahlaki sorumluluk argümanı ve epistemik argümandır. Bunların içinde epifenomenalizme karşı literatürde en sık kullanılan argüman ahlaki sorumluluk argümanıdır. Bu makalede amacım epistemik argümanın epifenomenalizmin iç tutarsızlığını, diğer argümanlara kıyasla, daha açık bir şekilde ortaya çıkardığını göstermektir. Şöyle ki çıkarımsal bilgi epifenomenalistlerin kendi görüşlerini desteklemek için başvurdukları bir bilgi türüdür. Epistemik argümana göre, çıkarımsal bilgi için zihinsel nedensellik gereklidir. Zihinsel nedenselliği reddederek epifenomenalizmi kabul ettiğimizde, çıkarımsal bilgiden bahsedemeyiz ve epifenomenalizmin doğruluğuna inanmak için hiçbir gerekçemiz kalmaz. Sonuç olarak, çıkarımsal bilgi olmadan epifenomenalistler 'zihnin nedensel olarak etkisiz olduğu' inancının doğruluğunu bilememek gibi bir pozisyonda kalma tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Anahtar Kelimeler: Epifenomenalizm, Zihinsel Nedensellik, Dışlama Argümanı, Çıkarımsal Bilgi, Epistemik Şans.

The Epistemic Argument Against Epiphenomenalism

Abstract: As conscious agents, we believe that we can control our behavior. But according to the epiphenomenalism, our mental states such as desires, beliefs, fears, etc. have no causal effect on our behavior. Our behavior is caused by neural processes in the brain, and mental states are like shadows of physical states. Philosophers of mind generally tend to accept mental causation, the idea that the mind is causally effective, in order to save the belief that we are morally and epistemically responsible agents. For this reason they appeal to arguments in support of mental causation. These arguments are the common sense argument, the moral responsibility argument and the epistemic argument. Among these, the most frequently used argument against epiphenomenalism is the moral responsibility argument. My aim in this paper is to show that the epistemic argument more clearly reveals the internal inconsistency of epiphenomenalism than any other argument. That is to say, inferential knowledge is a type of knowledge that epiphenomenalists use to support their views. According to the epistemic argument, mental causation is necessary to save inferential knowledge. When we accept epiphenomenalism, we cannot speak of inferential knowledge and have no reason to believe in the truth of epiphenomenalism. Consequently, without inferential knowledge, epiphenomenalists are in danger of being in the position of not knowing the truth of the belief that 'the mind is causally inert'.

Key words: Epiphenomenalism, Mental Causation, Exclusion Argument, Inferential Knowledge, Epistemic Luck.

Giriş

Epifenomenalizm en temelde 'zihnin ya da bilincin fiziksel dünya üzerinde nedensel etkisinin olup olmadığı' sorusuna cevaben ortaya çıkan bir pozisyonudur. Epifenomenalizme göre zihinsel durumlara beyindeki fiziksel süreçler neden olur fakat zihinsel durumlar fiziksel durumları nedensel olarak etkileyemez. Buna göre zihin bir sonuçtur, neden değildir. Heil'in verdiği örnekle "zihinsel fenomenler bilgisayardan çıkan ısıya, bilardo masasında yuvarlanan bilardo topunun gölgesine, yeni bir çift ayakkabının çıkardığı gıcırta sesine benzer. Isı, gölge ve gıcırta kendilerini üreten sistemlerin işleyişinde hiçbir nedensel rol oynamaz." (Heil 2020:83). Benzer şekilde zihinsel fenomenler de onları meydana getiren beyin süreçlerinin işleyişinde herhangi bir değişiklik meydana getiremez. Eş deyişle, zihinsel fenomenler beyin süreçlerinin etkisiz yan-ürünleridir yani *epi-fenomenler*dir.

Epifenomenalizmin en önemli sonuçlarından biri eylemlerimizin kendi deneyimlerimizden ya da zihinsel durumlarımızdan kaynaklanmadığına duyulan inançtır. Örneğin bize göre sinemaya gitmemizin nedeni vizyondaki filmi görme isteğimizdir. Mutfağa gidip bir bardak su almamızın ve onu içmemizin nedeni ise

yaşadığımız susuzluk hissidir. Fakat epifenomenalizm bu tür durumlarda nedensel rolün tamamının sinir sistemimiz tarafından gerçekleştirildiğini iddia eder. Bilinçli özneler olarak biz, davranışlarımız üzerinde nedensel olarak etkisiz olsak da tamamen fiziksel süreçler tarafından belirleniriz. Gerçeklikle, kendimizle ve diğer insanlarla olan ilişkimiz beyindeki fiziksel süreçlerden kaynaklanır. Bu sonuç aynı zamanda dünyanın devam eden akışına müdahale edebilme gücüne yani özgür iradeye sahip varlıklar olduğumuz fikrinin de yadsınması anlamına gelir. Özgür irade genellikle kişilerin eylemlerini özgürce kontrol etmelerine olanak sağlayan bir tür kapasite olarak tanımlanır. Blackmore'un ifadesiyle "... özgürlük sorumluluğu imler. Kendimizi sorumlu addederiz ve diğerlerini de yaptıkları eylemleri özgürce seçtikleri varsayımıyla kendi eylemlerinden sorumlu tutarız. Eğer özgür irade yoksa insanın ahlaki sorumluluğu hukukla birlikte tehdit altında görünebilir." (Blackmore 2019:100). Epifenomenalizmin yarattığı en büyük güçlük özgür iradeyi¹ imkânsız hale getirmesidir. Pek çok felsefeciye göre kabul etmesi bu denli zor sonuçları içinde barındıran epifenomenalizm doğru olamaz (Horgan 1987; Fodor 1989; James 1891). Bu sebeple zihin felsefecileri genellikle 'zihnin nedensel olarak etkili olduğu' fikrini yani zihinsel nedenselliği kabul etme eğilimindedir. Bunun için de literatürde epifenomenalizme karşı kullanılan ve zihinsel nedenselliği destekleyen argümanlara başvururlar. Söz konusu argümanlar sağduyu argümanı, ahlak argümanı ve epistemik argümandır. Bu makalede amacım epistemik argümanın epifenomenalistler için diğerlerine nazaran daha ciddi sorunlar barındırdığını göstermektir.

Makalede ilk olarak zihinsel nedenselliğin ne olduğuyla ilgili bilgi vereceğim. Ardından, J. Kim'in indirgemeci olmayan fizikalist pozisyonun savunulamayacağını göstermek için tasarladığı dışlama argümanını ele alacağım.

¹ Köklerini ilkçağ felsefesine kadar geri götürebileceğimiz özgür irade meselesi en çok tartışılan felsefi problemlerin başında gelir. David Hume'a göre özgür iradenin doğası sorunu metafiziğin en tartışmalı sorunudur. Bu sebeple bu makalede özgür irade meselesinin detaylarına girilmeyecektir. Bu konu farklı bir yazını konusu olmayı hakedecek kadar geniş bir literatüre sahiptir. Epifenomenalizm ile bağlantısını göstermek metnin ulaşmak istediği hedef açısından yeterlidir.

Kim, dışlama argümanı ile indirgemeci olmayan fizikalistlerin zihinsel nedensellik meselesinde ya indirgemeyi ya da epifenomenalizmi seçmek zorunda olduğunu göstermeye çalışır. İkinci olarak, epifenomenalizmi detaylı bir şekilde açıklayarak bu görüşün sonuçlarını değerlendireceğim. Ayrıca, literatürde epifenomenalizme karşı kullanılan argümanları tanıtacağım. Son olarak ise, epistemik argümanın epifenomenalizmin iç tutarsızlığını diğer argümanlara kıyasla daha açık bir şekilde ortaya koyduğunu göstermeye çalışacağım.

Zihinsel Nedensellik ve Dışlama Argümanı

İnançlarımız, arzularımız, meraklarımız, vb. zihinsel durumlarımızın davranışlarımızı nedensel olarak etkilediği fikrini günlük hayatımızda neredeyse sorgulamadan kabul ederiz. Açlık hissimiz yemek yememize neden olur, sinemaya gitmeye karar verdiğimizde ise sinemaya gideriz. Zihinsel durumlar ile fiziksel durumlar arasında gerçekleştiğini düşündüğümüz nedensel ilişkiye zihinsel nedensellik adı verilir. Zihinsel nedensellik, eylemlerimizin sorumluluğunu üstlenmemizin garantörü olarak görülür. Russo'nun ifadesiyle "zihinsel nedensellik, özgür, rasyonel, ahlaki olarak sorumlu failer ve epistemik olarak değerlendirilebilir idrak sahipleri olarak kendimizi anlamamız açısından çok önemlidir." (Russo 2011: 315). Zihinsel nedenselliğe dair varsayımlara yalnızca günlük hayatta değil, felsefe, psikoloji ve ekonomi gibi birçok farklı disiplinde de rastlamak mümkündür. Örneğin "psikologlar zihinsel imgelerin çevremizde akıllıca gezinmemize olanak sağladığını söyler. Ekonomistler finans piyasasındaki dalgalanmaları tüccarların gelecek ayki petrol fiyatına dair inançlarından yola çıkarak açıklar." (D. Robb & J. Hell 2019) Zihin felsefecileri ise konuya daha eleştirel yaklaşarak zihinsel nedenselliğin mümkün olup olmadığını sorgular. Şöyle ki herkesin üzerinde uzlaştığı ortak bir tanımlama yapılamasa da bilinçli olmak öznel ve niteliksel deneyimlere sahip olmak anlamına gelir. Töz dualizmi, nitelik dualizmi ve indirgemeci olmayan fizikalizm gibi bilinç teorileri bilincin öznel ve indirgenemez karakterini koruyarak fiziksel dünyadaki nedensel rolünü

açıklamakta zorlanır. Zorluğun sebebi 'fiziksel dünyanın nedensel kapalılığı ilkesi' dir. Bu ilkeye göre:

Herhangi bir fiziksel etkinin, yani bir nedene sahip olan fiziksel bir durumun, nedensel geçmişinin izini sürdüğünüzde fiziksel olmayan hiçbir şeye başvurmanıza gerek kalmayacaktır. Fiziksel evren, sahip olduğu unsurların nedensel açıklamalarını sunmak için tüm kaynakları kendi içinde barındırır ve bu anlamda 'tam'dır. (D. Robb & J. Heil 2019)

Buna göre, her fiziksel olay fiziksel bir nedene sahiptir ve o olayı açıklamak için fiziksel olmayan bir nedene ihtiyaç yoktur. Fiziksel dünya bu anlamda (fiziksel olmayan nedenlere) kapalıdır. İndirgemeci olmayan bilinç teorileri bu ilkeyi ihlal etmeden indirgenemez zihinsel nedenleri içeren açıklamalarda bulunamaz ve bunun bir sonucu olarak zihinsel nedenselliği açıklamakta da güçlük çeker.

İndirgemeci olmayan fizikalist teorilerin karşılaştığı güçlük açık bir şekilde Jaegwon Kim tarafından ileri sürülen 'dışlama argümanı'nda (*exclusion argument*) ortaya çıkar. Dışlama argümanının temelinde fiziksel dünyanın nedensel olarak kapalı olduğu inancı ve fiziksel olaylara indirgenemeyen zihinsel olayların nedensel olarak etkisiz kalacağı endişesi yatmaktadır (Kim 2005: 33-44). Çağdaş zihin felsefesinde töz düalizmi ve nitelik düalizmi bilimsel dünya görüşüyle uyumlu olmadığı gerekçesiyle genellikle başvurulmuş zihin teorilerinden değildir. Bilincin öznel ve niteliksel doğasını koruyarak ona fiziksel dünya içinde bir yer açmaya çalışan indirgemeci olmayan fizikalist teoriler 1970'lerden bu yana zihin felsefesinde en çok savunulan teorilerdir. Kim'in amacı dışlama argümanına dayanarak indirgemeci olmayan fizikalist teorilerin de tıpkı diğer düalist teoriler gibi savunulamayacağını göstermektir. Kim indirgemeci olmayan fizikalistler tarafından benimsenen, tek başına makul fakat bir arada tutarsız dört ilkeyi şöyle sıralar:

- (1) Zihinsel nedensellik ilkesi: Zihinsel durumlar nedensel olarak etkilidir.
- (2) İndirgenemezlik ilkesi: Zihinsel neden fiziksel nedene indirgenemez, ondan farklıdır.
- (3) Fiziksel dünyanın nedensel olarak kapalılığı ilkesi: Fiziksel olayların yeterli fiziksel nedenleri vardır.

(4) Dışlama ilkesi: Üst-belirlenim (*overdetermination*) durumu olmadığı sürece, hiçbir olay birden fazla yeterli nedene sahip olamaz. (Birden fazla yeterli neden olduğunda, biri diğerini bir şekilde dışlar veya engeller.) (Kim 2005: 13-22).

Kim'e göre bu dört ilke aynı anda savunulamaz ve indirgemeci olmayan fizikalistler bu dört ilkenin birinden vazgeçmelidir. Şöyle ki eğer her olayın yeterli fiziksel nedeni varsa (3), zihinsel neden fiziksel nedene indirgenemezse (2), dışlama ilkesine (4) göre zihinsel neden davranışın açıklanmasında herhangi bir rol oynamaz. Mevcut resme baktığımızda indirgemeci olmayan fizikalistlerin iki seçeneği vardır: Birinci seçenek zihinsel nedensellik ilkesinden (1) vazgeçerek zihinsel durumların nedensel anlamda etkisiz olduğunu kabul etmek. İkinci seçenek ise indirgenemezlik ilkesinden (2) vazgeçerek zihinsel durumların fiziksel durumlara indirgenebileceğini kabul etmek. Kim'e göre dualizmin ve indirgemeci olmayan fizikalizmin çeşitli versiyonları epifenomenalizm ile sonuçlanma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Bu yüzden zihinsel nedenselliği destekleyecek tek alternatif indirgemeyi kabul etmektir. Kim bu pozisyonu koşullu indirgemecilik olarak adlandırır ve şunları söyler:

Eğer yaptığımız değerlendirmeler genel olarak doğruysa, ortaya koyduğumuz şey koşullu bir tezdur "zihinsel durumlar fiziksel alanda nedensel etkiye sahip olamaz, yani gerçekte herhangi bir nedensel etkisi olmazsa, fiziksel olarak indirgenemez olmalıdır." Ben kendi başına indirgemeciliği savunmuyorum, daha ziyade zihinsel nedenselliğin indirgemeyi gerektirdiğini ve zihinsel nedenselliğe inanan herkesin zihin-beden indirgemelerini desteklemeye hazır olması gerektiğini savunuyorum. (Kim 2005: 161).

Fakat Kim'in en makul yol olarak gösterdiği koşullu indirgeme aslında indirgemeci olmayan fizikalistler için alternatif bile değildir. İndirgemeci olmayan fizikalistler Hillary Putnam (1967) ve Jerry Fodor (1974) tarafından savunulan çoklu gerçekleşme (*multiple realizability*) argümanını benimserler. Bu argümana göre, zihinsel özellikler birbirinden farklı fiziksel özellikler tarafından gerçekleştirilebilir. Diğer bir ifadeyle, fiziksel olarak farklı malzemeden meydana gelen sistemler (örneğin insanlar, bilgisayarlar ya da bir Marslı) aynı zihinsel özelliğe sahip olabilir. Buna bağlı olarak, zihinsel özellikler fiziksel özelliklere indirgenemediği gibi onlarla özdeş de değildir. Çoklu gerçekleşme argümanı

indirgemeci olmayan fizikalistlerin indirgeme karşıtı tutumlarını destekleyen bir argümandır ve indirgeme bu teoriler için makul bir alternatif değildir. O halde soru şu olacaktır: İndirgemeci olmayan fizikalistler için tek seçenek zihinsel nedensellikten vazgeçerek epifenomenalizmi benimsemek midir?

Epifenomenalizm

Epifenomenalizm, zihinsel durumların var olduğunu ancak nedensel olarak etkisiz olduğunu savunan görüştür: “Bu görüşe göre bilinç vardır ancak bir dalganın üzerindeki köpük veya güneş ışığının su yüzeyindeki yansıması gibidir. Vardır ama çok da önemli değildir.” (Searle 2021: 38). Diğer bir ifadeyle, zihinsel durumlar ne beyindeki fiziksel durumlar üzerinde ne de diğer zihinsel durumlar üzerinde bir değişime yol açabilirler. Tüm değişimlerin nedeni fiziksel durumlardır ve zihinsel durumlar fiziksel durumların adeta gölgeleri gibidir. Epifenomenalizmin savunucularından olan T. Huxley zihinsel durumları, bir lokomotifin, onun çalışmasına hiçbir etkide bulunmayan buhar düdüğüne benzetir (Huxley 1898: 31-38). Buhar düdüğünün sesi gerçek bir olgudur ancak lokomotifin işleyişine herhangi bir etkisi yoktur. Bunun gibi bilinç de ortaya çıkmasını sağlayan nöral süreçler üzerinde herhangi bir etkiye sahip değildir. Revonsuo’nun ifadesiyle “zihinsel olaylar nedensel açıdan çıkmaz sokaktır. Bunlar, fiziksel beyin etkinliğinin çevresinde veya belki de ‘üzerinde’ gezinen ve onunla biçimlenen, fakat kesinlikle herhangi bir işe yaramayıp hiçbir şey üzerinde etkisi bulunmayan, maddi olmayan gölgeler gibi görülürler.” (Revonsuo 2016: 46-47). Örneğin, retina çarpan ışıklar kırmızı bir gül görme deneyimine neden olur ve beyinde gerçekleşen diğer fiziksel olaylar da o gülü koklama isteğimin oluşmasına neden olur. Gülü koklamamın nedeni, onu koklama isteğim değildir, çünkü istek, arzu, korku vb. gibi zihinsel durumların davranışın üzerinde nedensel etkisi yoktur. Koklama davranışımın nedeni beyinde gerçekleşen fiziksel süreçlerdir. Davranışlar, sinirsel uyarıları alan kasların kasılması sonucunda oluşur; sinirsel uyarılar da diğer nöronlardan veya

duyu organlarından gelen girdilerle üretilir (Robinson 2023). Zihinsel olaylar nedensel rolleri bulunmadığı için bu sürece dahil değildir.

Brain P. McLaughlin "*Type Epiphenomenalism, Type Dualism, and the Causal Priority of the Physical*" (1989) isimli makalesinde epifenomenalizmi tür (*type*) ve tikel (*token*) epifenomenalizm olmak üzere iki gruba ayırır: Tür epifenomenalizmine göre zihinsel olaylar, ancak altında sınıflandırıldıkları (dahil oldukları) fiziksel türler sayesinde herhangi bir olayın nedeni sayılabilir. Bu noktada yalnızca fiziksel türler nedensel olarak etkiliyken zihinsel türlerin nedensel bir rolü yoktur. Tikel epifenomenalizme göre ise fiziksel olaylar zihinsel olaylara neden olsa da zihinsel olaylar nedensel olarak etkisizdir (McLaughlin 1989: 109-110). Her iki tür, farklı şekillerde de olsa, zihinsel olanın nedensel düzeninin bir parçası olduğu fikrini reddeder.

Epifenomenalizmin her türü zihinsel hayatımızın fiziksel dünyada hiçbir nedensel role ya da etkiye sahip olmadığını iddia ettiği için birçok filozof tarafından savunması zor bir pozisyon olarak değerlendirilir. Örneğin Terence Horgan zihinsel durumların nedensel olarak etkisiz olduğu görüşünü "sağduyuya karşı yapılan acımasız bir saldırı" olarak değerlendirir (Horgan 1987: 504). Jerry Fodor'a göre "eğer benim isteğim, birşeye ulaşmamdaki nedensel olarak sorumlu değilse ... o zaman herhangi bir şey hakkında inandığım her şey yanlıştır ve bu dünyanın sonudur." (Fodor 1989: 77). William James'e göre de zihinsel durumları bir gölge gibi düşünmek ve onların sahip olduğu nedensel rolün bir gölgenin sahibine tepki vermesinden daha fazla olamayacağına inanmak son derece saçmadır (James 1891:129). Benjamin Kozuch ise epifenomenalizmin baskı altında benimsenen bir görüş olduğuna inanır (Kuzoch 2020: 1). Ona göre, fenomenal özelliklerin fiziksel olmadığı yönündeki indirgeme karşıtı tezi savunan aynı zamanda da fiziksel olayların fiziksel nedenlere sahip olduğu yönündeki naturalist görüşten de vazgeçmeyen (Jackson 1982; Chalmers 1996) filozoflar için epifenomenalizm zorunlu istikamet gibi görülür. Özetle, sağduyu deneyimlerimizle

hiçbir şekilde uyuşmayan epifenomenalizm insanları epistemik ve ahlaki sorumluluğu olmayan pasif birer gözlemciye dönüştürdüğü için genellikle uzak durulmaya çalışılan bir görüş olmuştur.

Epifenomenalizm, dualizmle uyumlu bir pozisyondur ve bu uyum epifenomenalizme nadiren başvurulmasının sebepleri arasında gösterilebilir. Şöyle ki epifenomenalizmi savunanlar nedensel etkileri olmasa da zihinsel bir alanın var olduğuna inanırlar. Nedensel olarak etkisiz olan zihinsel durumları fiziksel olmayan tözler ya da fiziksel olmayan özellikler olarak düşünmenin önünde herhangi bir engel yoktur. Bu anlamda epifenomenalizm sırasıyla töz düalizmi ve nitelik düalizmiyle uyumludur. Belirtmek gerekir ki çağdaş zihin felsefesinde savunulan epifenomenalist görüşler töz dualizminden çok nitelik dualizmine yakındır. Bu anlamda bazı epifenomenalistlere göre zihinsel durumlar fiziksel süreçlerin sonunda beliriveren (*emergent*), ancak fiziksel olmayan ve nedensel hiçbir etkisi bulunmayan özelliklerdir (Revonsuo 2017: 51). Daha önce bahsedildiği üzere düalizm bilimsel dünya görüşüyle uyumlu olmadığı gerekçesiyle son yıllarda zihin felsefesinde savunulan bir pozisyon değildir. Dolayısıyla dualizmle uyumlu herhangi bir görüş de olumlu değerlendirilmemektedir.

Epifenomenalizmi benimsemeye yönelik isteksizlik felsefecileri zihinsel nedenselliği destekleyen argümanları kullanmaya yöneltmiştir. Bu argümanlar aynı zamanda epifenomenalizme karşı kullanılan argümanlar olarak da bilinir. Bunlardan ilki sağduyu argümanıdır. Buna göre epifenomenalizm saçmadır, çünkü zihinsel durumlarımızın davranışlarımız üzerinde etkili olduğu gündelik deneyimlerimizle de desteklenen açık bir olgudur. Örneğin yağmur yağacağına inanıyorsak dışarıya çıkarken yanımıza şemsiye alırız ya da susuzluk hissi su içmemize neden olur. Herkes tarafından yaşanabilecek olan bu ve buna benzer ortak deneyimler zihnimizin eylemlerimizi nedensel olarak etkilediği görüşünü destekler. Sağduyu argümanını kullanarak zihinsel nedenselliği destekleyen R. Taylor'a göre (1963) acılarımızın, düşüncelerimizin ve duygularımızın

davranışlarımızı değiştirdiği çok açıktır; acılar, düşünceler, duygular olmasaydı davranışlarımızın aynı şekilde gerçekleşeceğine inanmak ise neredeyse imkansızdır. J. Searle de birçok eserinde sağduyu argümanına başvurarak 'zihinsel durumların deneyimlerimizin bir parçası olduğu' fikrinin reddedilmeyecek bir gerçeklik olduğunu savunur (Searle 1992: 33-35; 2002: 77-89). İkna ediciliği yüksek olmasına rağmen sağduyu argümanını kullanmak aslında risklidir. Örneğin her ne zaman gökyüzüne baksak görme deneyimimiz bize dünyanın sabit durduğunu ve güneşin hareket ettiğini söyler. Oysa Kopernik'den bu yana biz bunun açıkça yanlış olduğunu, dünyanın hem kendi hem de güneşin etrafında döndüğünü biliyoruz. Dolayısıyla sağduyu deneyimleri bizi her zaman doğru sonuca ulaştırmayabilir ve bu bakımdan onları kullanarak bir fikri desteklemek risklidir.

Epifenomenalizme karşı kullanılan (ve tabii ki zihinsel nedenselliği destekleyen) ikinci argüman ahlak argümanı olarak bilinir. Buna göre kararlarımızın ve eylemlerimizin sorumluluğunu üstlenmek için zihinsel nedenselliği varsaymamız gerekir. Şu örneği düşünelim: Farklı bir ülkede kilit altında tutulan ve hiçbir yere hareket edemeyen bir insan hayal edelim. Bu kişi kilit altında olduğu için Afrika'daki insanlara yiyecek yardımında bulunamaz ve bunun için de suçlanamaz. Benzer şekilde zihinsel durumlarımız nedensel etkililikten yoksun ise failer kendi eylemlerinden sorumlu tutulamazlar ve bu eylemlerin sonucunda cezalandırılmaz ve ödüllendirilemezler (Moore 2014: 152). Anti-şüpheci argümanlardan biri olarak bilinen ahlaki sorumluluk argümanı yapısal olarak transandantal argümanlar sınıfına dahildir. Transandantal argümanlar şu şekilde formüle edilmiştir: "X, Y'nin oluşması için gerekli koşuldur. Y oluştuğunda, mantıksal olarak X'in de oluştuğu sonucu çıkar." (Stern 2019). "Bu argümanlar genellikle bilgi iddialarımızın sorunlu olduğunu düşünen şüphecilere yanıt vermek için kullanıldığından, söz konusu Y, bizim hakkımızda ya da zihinsel yaşamımız hakkında şüphelinin sorgulamadan kabul etmesini beklediğimiz bazı gerçeklere karşılık gelir." (Stern 2019). Ahlaki sorumluluk argümanını yukarıdaki

formülasyonda düşündüğümüzde ortaya şu sonuç çıkar: Zihinsel nedensellik (X), eylemlerimizin ahlaki sorumluluğunu üstlenmemiz (Y) için gerekli koşuştur. Eylemlerimiz üzerinde ahlaki sorumluluğumuz vardır (Y), o halde zihinsel nedenselliği (X) kabul etmeliyiz. Transandantal argümanların amacı herhangi bir konudan şüphe eden birinin o konu hakkındaki şüphesini gidermektir. Konuyla bağlantılı olarak, eylemlerimizin ahlaki sorumluluğuna sahip olduğumuz fikri şüphecinin sorgulamadan kabul etmesini beklediğimiz bir fikir olarak sunulur. Şüpheci bunu kabul ettiğinde onun gerekli koşulunu da yani zihinsel nedenselliği de kabul edecektir. Bu yapıdaki argümanlar, başlangıç fikrini yani 'zihinsel nedenselliğin ahlaki sorumluluk için gerekli olduğunu' kabul eden şüphecilerin zihinsel nedenselliği kabul etmelerini sağlasa da başlangıç fikrini kabul etmeyen şüpheciler üzerinde etkisiz kalacaktır (Stern 2019).

Epifenomenalizme karşı kullanılan üçüncü argüman epistemik argümandır. Buna göre zihinsel nedensellik bilgi için gereklidir. Literatürde zihinsel nedenselliği desteklemek ve epifenomenalizme karşı çıkmak için en sık başvurulan argüman ahlaki sorumluluk argümanıdır ve epistemik argüman yeterince ayrıntılı bir şekilde ele alınmaz. Bu makalenin amaçlarından biri epistemik argümanı detaylı bir şekilde tanıtmaktır. Göstermek istediğim nokta şudur: Epistemik argüman epifenomenalizmin iç tutarsızlığını diğer argümanlardan daha açık ve net bir şekilde gösterir. Bu amaç doğrultusunda epistemik argüman bir sonraki başlıkta tek başına ve detaylı olarak ele alınacaktır.

Epistemik Argüman

Epistemoloji alanında çalışan kişilerin çoğu zihinsel nedenselliğin epistemoloji için gerekli bir temel olduğu konusunda hemfikirdir. Daha spesifik olarak çıkarımsal bilginin zihinsel nedenselliği gerektirdiği yönünde bir uzlaşım vardır. Ancak çıkarımsal bilgi epifenomenalist bir teori içinde savunulabilir değildir. Dwayne Moore (2014) tarafından savunulan epistemik argüman bu eleştiriden yola çıkar. Moore en temelde şunu göstermeyi amaçlar:

Epifenomenalizm doğru olsa bile onu savunanlar çıkarımsal inançlarını gerekçelendiremez bu da epifenomenalizmin doğruluğunu bilemedikleri anlamına gelir. Dolayısıyla epifenomenalizm kendi kendini engelleyen (*self-stultifying*) pozisyonudur (Moore 2014:149). Argümanın detaylı analizine geçmeden önce bir noktayı açıklığa kavuşturmak önemlidir. Moore'un epistemik argümanının temelinde Davidson tarafından savunulan "eylemin birincil sebebi (*primary reason*) aynı zamanda onun nedenidir" görüşü yatmaktadır. Bu sebeple ilk olarak Davidson'un görüşünü ele almak ve bunun epistemik argümanla bağlantısını göstermek uygun bir başlangıç noktası olacaktır.

20. yüzyılın başında felsefeciler mantıksal bağlantı argümanına dayanarak sebeplerin, nedensel olmadığını iddia etmişlerdir. Buna göre örneğin iki şey arasında mantıksal bir ilişki varsa nedensel ilişki yoktur. Geleneksel olarak eylemler, oluşması bazı sebeplere bağlı olan ve mantıksal olarak o sebeplerin gerektirdiği istemli davranışlar olarak tanımlanır. Böylece, aralarında mantıksal ilişki bulunduğu için sebeplerin, açıkladıkları eylemin nedeni olmadığı sonucuna varılmıştır (Moore 2014: 152).

Anormal tekçilik (*anomalous monism*) olarak bilinen zihin kuramıyla zihinsel nedensellik meselesine bir çözüm bulmayı amaçlayan D. Davidson mantıksal bağlantı argümanını eleştiren kişilerin başında gelir. *Actions, Reasons and Causes* isimli makalesinde Davidson konuyla bağlantılı olarak birincil sebep (*primary reason*) kavramını tanıtır (Davidson 1963: 686). Eylemin birincil sebebi, önerme içeriklerinin eylemle mantıksal bir ilişki içinde olduğu inanç/arzu çiftidir. Eş deyişle, inanç ve arzu durumlarımızın önermesel içeriği eylemle mantıksal bir ilişki içindedir ve bunlar eylemin birincil sebebidir. Örneğin;

Ali susuzluk hissini gidermek ister.

Ali su içmenin susuzluğunu gidereceğine inanır.

Bu sebeple, Ali su içer.

Davidson'a göre inanç ve arzunun önermesel içeriği bir kıyasın öncülleri olarak düşünülebilir, eylem ise kıyasın sonucudur. Ali'nin inanç ve arzu durumunun önermesel içeriği onun eylemini yani su içmesini gerekçelendirir ve aynı zamanda eylemin birincil sebebinin oluşturur. Bu açıklamalardan sonra Davidson eylemin birincil sebebinin aynı zamanda o eylemin nedeni olduğunu söyler. Şöyle ki, failer eylemleri gerçekleştirirler "çünkü" onları gerçekleştirmek için sebepleri vardır. Davidson'a göre buradaki "çünkü" ifadesi yalnızca mantıksal bir ilişkiye değil aynı zamanda eylem ve onun sebepleri arasındaki nedensel bir ilişkiye de karşılık gelir. Konumuz açısından bu noktanın önemi şudur: Sonuçla mantıksal bir ilişki içinde olan öncüller aynı zamanda sonucun nedeni olarak da kabul edilir (Moore 2014: 154). Moore, Davidson'un görüşüyle çıkarımsal bilginin gerekçelendirilmesi arasında bir benzerlik olduğunu farkeder ve epistemik argümanı bu benzerlikten yola çıkarak geliştirir.

Geleneksel olarak bilgi gerekçelendirilmiş doğru inanç olarak tanımlanır. Bu tanıma göre, A öznesinin P önermesini bildiğini söyleyebilmemiz için; (1) P'nin doğru olması, (2) A'nın P'ye inanması ve (3) A'nın P'nin doğruluğunu gerekçelendirmesi gerekmektedir. Gerekçelendirme koşulu epistemolojide karşımıza çıkan içselci ve dışsalcı teoriler tarafından farklı yorumlanmaktadır. İçselci teorilere göre gerekçelendirme, özneye dahil olan, öznenin *içsel* olarak farkında olduğu unsurlar tarafından yapılır. Dışsalcı teorilere göre ise gerekçelendirme bazı *dışsal* süreç ve nitelikler tarafından yapılmaktadır. Epistemik argümanının daha çok içselci modelle bağlantılı bir yönü vardır. Diğer bir ifadeyle, epistemik argüman içselci bilgi teorilerinin çıkarımsal bilgiye dair olan açıklamalarıyla bağlantılıdır. Yine de Moore argümanının her iki model içinde uygun olduğu düşünür (Moore 2014: 155).

Epistemolojide 'epistemik şans' olarak bilinen problem bilgiye ulaşmanın önündeki en büyük engellerden biri olarak görülür. Duncan Pritchard'a göre bilgi söz konusu olduğunda felsefecilerin amacı epistemik şans unsurunu elimine eden

teoriler oluşturmaktır. Bu amaç ona göre bilgiye ulaşmanın merkezinde yer alır (Pritchard 2005: 181). Epistemik şans doğru inancın hangi koşullar altında bilgi olarak kabul edilebileceği sorusuyla bağlantılı bir şekilde ortaya çıkar. Moore verdiği örnekle konuyu açık hale getirmeye çalışır: "Sally'nin başı dönene kadar kendi etrafında döndüğünü ve sonra durup rastgele bir yönü işaret ederek 'Montreal bu yönde' dediğini hayal edelim. Sally'nin inancı şans eseri doğru olabilir ancak doğru inancı şansa bağlı ortaya çıktığı için bilgi olarak kabul edilmez." (Moore 2014: 155). Böyle durumlarda epistemik şansını elimine etmek için bilginin gerekçelendirme koşulunu da sağlaması gerektiği düşünülür. Moore'un örneğine dönersek, Montreal'in belirtilen yönde olduğuna dair doğru inancım ancak yerel coğrafyanın analizine ve o bölgeyle ilgili haritalara dayanıyorsa bilgi olarak kabul edilir. Ancak bazı durumlarda gerekçelendirilmiş doğru inanca da şans eseri sahip olabiliriz ve böyle durumlarda üç koşul da bilgi için yeterli olmayabilir. E. Gettier *Is Justified True Belief Knowledge?* isimli ünlü makalesinde inanç, doğruluk ve gerekçelendirme koşullarının bilgi için yeterli olup olmadığını sorgular ve bu üç koşulun da bilgi için yeterli olmayabileceğini gösteren iki örnek verir (Gettier 1963: 121-123). Moore'da aynı motivasyonla bir düşünce deneyi tasarlar ve bu örnek üzerinden gerekçelendirilmiş doğru inancın bilgi için yeterli olup olmadığını sorgulamamızı ister:

Çılgın bir bilim adamının Ruppert adında bir insanı bir makineye bağlamaya karar verdiğini düşünün. Makine 1 ile 10 milyon arasında rastgele üç sayı seçer. Makine aynı zamanda her sayıyı bir önermeyle ilişkilendiren bir veri tabanına sahiptir, bu nedenle makine üç önermeyi kategorik bir kıyas biçiminde derler. Ardından, Ruppert'in beynine bir sinyal gönderir ve bu da Ruppert'i seçtiği sayılara karşılık gelen önermeleri tekrarlamaya zorlar. Ruppert çoğunlukla, "Tüm örümcekler ağ örür ve Brezilya bir ülkedir, o halde, gökyüzü mavidir" gibi anlaşılmasız argümanlar söylemektedir. Ancak birkaç milyon denemeden sonra Ruppert, "Tüm insanlar ölümlüdür, Sokrates de insandır, o halde, Sokrates de ölümlüdür" gibi bir ifade bulunur. Ruppert, Sokrates'in ölümlü olduğuna dair gerekçelendirilmiş doğru inanca sahiptir, ancak Ruppert Sokrates'in ölümlü olduğunu gerçekte bilir mi? İşin içinde epistemik şans olduğu için cevap hayırdır. (Moore 2014: 157).

O halde şu soruyu sormamız gerekir: Epistemik şansını nasıl elimine edebiliriz? Moore burada bize Davidson'ı hatırlatır. Davidson'a göre birincil sebep

sonucu gerekçelendirirken aynı zamanda sonuçla nedensel ilişki içinde de olmalıdır. Ruppert'ın öncülleri sonucu gerekçelendirir ama sonuca neden olmaz çünkü sonucun rastgele bir şekilde seçilmesine neden olan makinedir. Bu örnekte öncül inançlar sonucun nedeni olmadığı için, sonuç çıkarımsal bilgi olarak kabul edilmez. Moore'a göre, epistemik şans problemi ancak öncül inançların sonucu haklı çıkarmakla kalmayıp aynı zamanda sonuca neden olduğu durumda ortadan kalkar (Moore 2014: 157). Diyelim ki ben 'Tüm insanlar ölümlüdür' ve 'Sokrates bir insandır' gibi iki inanca sahibim. Bu iki inancın beni 'Sokrates ölümlüdür' sonucuna yönlendirmesi / zorlaması gerekir. Diğer bir ifadeyle, sadece sebeplere sahip olmak yetmez aynı zamanda sonuca da o sebepler vasıtasıyla ulaşmalıyız. Ruppert örneğinden farklı olarak, bu şekilde ulaşılan sonuç bilgi olarak kabul edilir. Benim öncüllerim sonucu gerekçelendirirken aynı zamanda ona neden olur ve Moore'a göre bu durumda şans unsurunu elimine etmiş oluruz.

Daha önce belirtildiği üzere, Kim dışlama argümanında indirgemeci olmayan fizikalistlerin zihinsel nedensellik konusunda iki seçeneği olduğunu söyler. Birinci seçenek indirgenemezlik ilkesinden vazgeçerek zihinsel durumları fiziksel durumlara indirgemek. İkinci seçenek ise zihinsel nedensellik ilkesinden vazgeçerek epifenomenalizmi benimsemek ve zihinsel durumların nedensel olarak etkisiz olduğunu kabul etmek. Çoklu gerçekleşme argümanını savunan indirgemeci olmayan fizikalistler indirgeme seçeneğini kabul etmezler. O halde sorumuz şuydu: Bu durumda indirgemeci olmayan fizikalistler epifenomenalizmi benimsemeli midir? Moore'a göre, epifenomenalizmi doğru kabul ettiğimizde onu savunanlar epifenomenalizme dair çıkarımsal inançlarını gerekçelendiremez ve bu da epifenomenalizmin doğruluğunu bilemeyecekleri anlamına gelir. Bu sebeple epifenomenalizm aslında kendi kendini engelleyen (*self-stultifying*) bir pozisyonudur. Şöyle ki, Moore'a göre zihinsel durumların nedensel olarak etkisiz olduğu yönündeki epifenomenalist tez, belirli öncüllerden hareketle akıl yürütme yoluyla ulaşılabilir olmalıdır. Bu yüzden epifenomenalistler aşağıdaki argümanı kabul ederler:

M1: İndirgenemezlik ilkesi: Zihinsel neden fiziksel nedene indirgenemez, ondan farklıdır.

M2: Fiziksel dünyanın nedensel olarak kapalılığı ilkesi: Fiziksel olayların yeterli fiziksel nedenleri vardır.

M3: Dışlama ilkesi: Üst-belirlenim durumu olmadığı sürece, hiçbir olay birden fazla yeterli nedene sahip olamaz. (Birden fazla yeterli neden olduğunda biri diğerini bir şekilde dışlar veya engeller.) (Kim 2005, s.13-22).

M4: Epifenomenalizm: Zihinsel özellik ya da olayların nedensel etkililiği yoktur.

Yukarıdaki argümana göre M1, M2 ve M3'ü kabul eden herkes M4'ü yani epifenomenalizmi kabul edecektir. M4 inancının doğru olduğunu varsayalım. M4 aynı zamanda M1, M2 ve M3 inançlarıyla da gerekçelendirilmiştir. Özetle M4 aslında gerekçelendirilmiş doğru inançtır. Ancak, bir kişi gerekçelendirilmiş doğru inanca sahip olsa bile bu inanca şans eseri ulaşırsa doğru inancı bilgi olarak kabul edilmez. Moore'a göre öncül inançlar sonucun neden/sebebi olarak hizmet etmediğinde sonuç epistemik şans riskine açıktır. Eğer epifenomenalizm doğruysa zihinsel durumlar hiçbir şeyin nedeni olamazlar. Diğer bir ifadeyle, epifenomenalizmi doğru kabul edersek öncül inançlarımız neden/sebebe görevi görmez. Bu durumda M1, M2, M3 inançları da M4'ün nedeni olamaz. Burada çıkarımsal bilginin koşulları yerine getirilmemiştir ve epifenomenalizmin doğruluğuna inanmak epistemik şans vakalarına bir örnektir.

Tıpkı Ruppert ile ilgili örnekte olduğu gibi öncül inançlar sonucun nedeni değildir. Ruppert örneğinde veri tabanından rastgele önermeler seçen bir makine sonuca şans eseri neden olur. Dolayısıyla Ruppert'in gerekçelendirilmiş doğru inancı bilgi olarak kabul edilemez (Moore 2014: 159). Yukarıdaki epifenomenalist argümanda da benzer bir durum karşımıza çıkar: M4 doğru olan, M1, M2 ve M3 inançları tarafından gerekçelendirilen bir inançtır. Ancak epifenomenalizm doğru ise M1, M2, M3, inançları nedensel olarak etkisiz kabul edileceğinden M4'ün nedeni olamaz bu yüzden M4 sonucuna şans eseri ulaşılmıştır ve bilgi olarak kabul edilmez. Dolayısıyla epistemik argümana göre, epifenomenalistlerin M4'ü yani zihinsel durumların nedensel olarak etkisiz olduğunu bildikleri de söylenemez.

Sonuç

Günlük hayatımızda zihinsel durumlarımızın nedensel olarak etkili olduğu fikrini neredeyse sorgulamadan kabul ederiz. Bu kabul bizi pasif özneler olmaktan çıkarır ve davranışlarımız üzerinde etki sahibi özneler konumuna getirir. Bu anlamda zihinsel nedensellik, özgür iradesi olan, ahlaki ve epistemik sorumluluğa sahip failer olmamızın gerekli koşulu olarak görülür. 1970'lerden bu yana zihin felsefesindeki en popüler bilinç teorilerinden olan indirgemeci olmayan fizikalizm bilincin indirgenemez karakterini koruyarak fiziksel dünyadaki nedensel rolünü açıklamakta güçlük yaşar. Dışlama argümanında vurgulanan bu problemle birlikte epifenomenalizm J. Kim tarafından indirgemeci olmayan fizikalistlere bir seçenek olarak sunulmuştur. Epifenomenalizm zihinsel durumlarımızın nedensel olarak etkisiz olduğunu savunan görüştür. Kendimizle ilgili çerçevenin neredeyse tamamından vazgeçmek anlamına gelen epifenomenalizm savunulması zor bir pozisyon olarak görülür. Bu sebeple zihin felsefecileri zihinsel nedenselliği korumak ve epifenomenalizmi reddetmek adına bazı argümanlara başvurmuştur. Bu argümanlar sağduyu argümanı, ahlak argümanı ve epistemik argümandır. Ahlak argümanı literatürde epifenomenalizme karşı en sık kullanılan argümanların başında gelir. Bu makalede epistemik argümanın epifenomenalizmi reddetmek için kullanılabilecek diğer argümanlara kıyasla daha güçlü bir argüman olduğunu göstermeye çalıştım. Epistemik argüman epifenomenalistleri içinden çıkılması zor bir sorunla karşı karşıya bırakır. Bu argümana göre epifenomenalistler savundukları görüşün doğruluğunu bilmemektedir. Şöyle ki, epifenomenalistler zihinsel durumların nedensel olarak etkisiz olduğu sonucuna belli öncüllerden hareket ederek akıl yürütme yoluyla ulaşırlar. Moore'a göre bilgiye ulaşma yolunda şans unsurunu elimine etmek için önerme şeklinde ifade edilen inançların sonucu hem gerekçelendirmesi hem de ona neden olması gerekir. Epifenomenalizmi kabul ettiğimizde öncül inançların nedensel olarak etkisiz olduğunu da kabul etmiş oluruz. Bu durumda öncüller sonuca neden olmazlar ve epifenomenalistler şans unsurunu elimine edemezler. Epistemik argüman bize epifenomenalistlerin kendi

tezlerini aslında bilemedikleri bir konumda olduklarını gösterir. Diğer bir ifadeyle, epifenomenalistler hakkında bilgi sahibi olmadıkları bir teze inanmaktadır. Bu anlamda epistemik argüman epifenomenalizmin yanlışlığını kesin olarak göstermese de onun çekiciliğini önemli ölçüde azaltan bir argüman pozisyonundadır.

The Epistemic Argument Against Epiphenomenalism

Summary

Aslı ÜNER KAYA

Assist. Prof. Dr.

Gümüşhane University, Faculty of Literature, Department of Philosophy, Gümüşhane, TR

ORCID:0000-0002-0756-0970

asliuner@hotmail.com

Introduction

Epiphenomenalism is a position that arises in response to the question of whether the mind or consciousness has a causal effect on the physical world. Epiphenomenalist claims that mental states are caused by physical processes in the brain, but mental states cannot causally influence on physical states. Accordingly, mind is an effect, not a cause. With the example given by Heil, “mental phenomena resemble smoke produced by a locomotive, or the shadow cast by a billiard ball rolling across a billiard table, or the squeaking noise produced by a pair of new shoes. The smoke, the shadow and the squeaking noise play no causal role in the operation of the systems that produce them.” (Heil, 2020:83). Similarly, mental phenomena are inert by-products of brain processes, that is, *epiphenomena*.

One of the most important consequences of epiphenomenalism is the belief that our actions do not result from our own experiences or mental states. For example, according to us, the reason we go to the cinema is our desire to see the movie in theaters. The reason we go to the kitchen, get a glass of water and drink it is the feeling of thirst we experience. But epiphenomenalism claims that in such cases the entire causal role is played by our nervous system. As conscious subjects, we are entirely determined by physical processes, even though we are causally ineffective on them. Our relationship with reality, with ourselves, and with other people arises from physical processes in the brain. This result also means denying the idea that we are beings with free will, that is, the power to intervene in the ongoing flow of the world. According to many philosophers, epiphenomenalism, which contains results that are so difficult to accept, cannot be true. (Horgan, 1987; Fodor, 1989; James, 1891). For this reason, philosophers of mind generally tend to accept the idea that 'the mind is causally effective', that is, mental causation. Hence, they appeal to arguments in the literature against epiphenomenalism and supporting mental causation. These arguments are the common sense argument, the moral argument, and the epistemic

argument. My aim in this article is to show that the epistemic argument is a more serious problem for epiphenomenalists than for other arguments.

In the article, I will first touch on what mental causation is. Then, I will handle J. Kim's exclusion argument which he is designed to show that the non-reductionist physicalist position is untenable. With the exclusion argument, Kim tries to show that non-reductionist physicalists have to choose either reductionism or epiphenomenalism on the issue of mental causation. Second, I will evaluate the implications of this view by explaining epiphenomenalism in detail. Additionally, I will introduce arguments against epiphenomenalism in the literature. Finally, I will try to show that the epistemic argument reveals the internal inconsistency of epiphenomenalism more clearly than other arguments.

Mental Causation and Exclusion Argument

Our beliefs, desires, worries, etc., in our daily lives, we accept almost without question the idea that our mental states causally influence on our behavior. Our feeling of hunger causes us to eat, and when we decide to go to the cinema, we go to the cinema. The causal relationship that we think that occurs between mental states and physical states is called 'mental causation'. Mental causality is seen as the guarantor of our taking responsibility for our actions. Philosophers of mind question how we explain mental causation. Although there is no common definition that everyone agrees on, being conscious means having subjective and qualitative experiences. Theories of consciousness such as substance dualism, property dualism, and non-reductive physicalism have difficulty explaining the causal role of consciousness in the physical world while preserving its subjective and irreducible character. The reason for the difficulty is the 'principle of causal closure of the physical world'. According to this principle;

When you trace the causal history of any physical effect- that is, of anything physical that has a cause- you will never need to appeal to anything non-physical. The physical universe contains within itself the resources for a full causal explanation of any of its (caused) elements, and in this sense is "complete". (D. Robb & J. Heil, 2019).

According to this principle, every physical event has a physical cause and there is no need for a non-physical reason to explain that event. The physical world is closed (to non-physical causes) in this sense. Non-reductionist theories of consciousness cannot make explanations that include irreducible mental causes without violating this principle, and as a result, they have difficulty explaining mental causation.

The difficulty faced by non-reductionist physicalist theories is clearly revealed in the 'exclusion argument' put forward by Jaegwon Kim. The exclusion argument is based on the belief that the physical world is causally closed and the concern that mental events that cannot be reduced to physical events will be causally ineffective (Kim, 2005: 33-44). Kim's aim is to show that, based on the exclusion argument, non-reductionist physicalism cannot be defended just like other dualist theories. Kim put in order four individually plausible but jointly inconsistent principles adopted by non-reductionist physicalists as follows:

- (1) Principle of mental causation: Mental states are causally efficacious.
- (2) Principle of irreducibility: The mental cause cannot be reduced to the physical cause, it is different from it.

- (3) The principle of causal closure of the physical world: Physical events have sufficient physical causes.
- (4) Exclusion principle: Unless there is overdetermination, no event can have more than one sufficient cause. (When there is more than one sufficient reason, one somehow excludes or prevents the other.) (Kim, 2005: 13-22).

According to Kim, these four principles cannot be defended at the same time, and non-reductionist physicalists should give up one of these four principles. Looking at the current picture, non-reductionist physicalists have two options: The first option is to give up the principle of mental causality (1) and accept that mental states are causally inert. The second option is to give up the principle of irreducibility (2) and accept that mental states can be reduced to physical states. However, the conditional reduction that Kim shows as the most reasonable way is not even an alternative for non-reductionist physicalists. Non-reductionist physicalists adopt the multiple realizability argument advocated by Hillary Putnam (1967) and Jerry Fodor (1974). According to this argument, mental properties can be realized by different physical properties. In other words, systems composed of physically different materials (for example, humans, computers, or a Martian) can have the same mental properties. Thus mental properties are not reducible to physical properties, nor are they identical to them. The multiple realization argument is an argument that supports the anti-reductionist stance of non-reductionist physicalists, and reduction is not a reasonable alternative for these theories. So the question will be: Is the only option for non-reductionist physicalists to abandon mental causality and embrace epiphenomenalism?

Epiphenomenalism

Epiphenomenalism is the view that mental states are caused by physical processes in the brain, but that mental states are causally inert. In other words, mental states can neither cause a change in physical states in the brain nor in other mental states. The cause of all changes is physical states, and mental states are like shadows of physical states. T. Huxley, one of the advocates of epiphenomenalism, compares mental states to the steam whistle of a locomotive that has no effect on its operation (Huxley, 1898: 31-38). The sound of a steam whistle is a real phenomenon, but it has no effect on the operation of the locomotive. Likewise, it has no effect on the neural processes that enable consciousness to emerge. In Revonsuo's words, "mental events are a causal dead end. They are seen as immaterial shadows that hover around, or perhaps 'over', physical brain activity and are shaped by it, but are of absolutely no use and have no effect on anything." (Revonsuo, 2016: 46-47). For example, lights hitting my retina cause the experience of seeing a red rose, and other physical events occurring in the brain cause my desire to smell that rose. The reason I smell the rose is not because I want to smell it, because desire, desire, fear, etc. Mental states such as these have no causal effect on behavior. My behavior of smell is caused by physical processes taking place in the brain. Behaviors are the result of the contraction of muscles that receive neural impulses; neural impulses are in turn produced by inputs from other neurons or sensory organs (Robinson, 2023). Mental events are not involved in this process because they have no causal role.

The reluctance to adopt epiphenomenalism led philosophers to use arguments in favor of mental causality. These arguments are also known as arguments against epiphenomenalism. The first of these is the common sense argument. For example, if we believe it is going to rain, we take an umbrella with us when we go out, or the feeling of thirst causes us to drink water. These and similar common experiences, which can be experienced by anyone, support the view that our minds causally influence our actions.

The second argument used against epiphenomenalism (and of course in favor of mental causality) is known as the moral argument. Accordingly, in order to take responsibility for our decisions and actions, we need to assume mental causality. Consider this example: Let's imagine a person who is locked up in a different country and cannot move anywhere. Because this person is locked up, she cannot provide food aid to people in Africa and cannot be blamed for it. Similarly, if our mental states lack causal effectiveness, perpetrators cannot be held responsible for their own actions and cannot be punished or rewarded as a result of these actions (Moore, 2014: 152).

The third argument used against epiphenomenalism is the epistemic argument. One of the aims of this article is to introduce the epistemic argument in detail. The point I want to show is this: the epistemic argument shows more clearly than other arguments the inconsistency of epiphenomenalism itself.

Discussion

Most people working in the field of epistemology agree that mental causality is a necessary basis for epistemology. More specifically, there is consensus that inferential knowledge requires mental causality. However, inferential knowledge is not defensible within an epiphenomenal theory. The epistemic argument defended by Dwayne Moore (2014) starts from this criticism. Most fundamentally, Moore aims to show that even if epiphenomenalism is true, its proponents cannot justify their inferential beliefs, which means that they do not know the truth of epiphenomenalism. Therefore, epiphenomenalism is a self-stultifying position (Moore, 2014:149).

Traditionally, knowledge is defined as justified true belief. According to this definition, in order to say that subject A knows the proposition P; (1) P must be true, (2) A must believe P, and (3) A must justify the truth of P. The justification condition is interpreted differently by the internalist and externalist theories we encounter in epistemology. According to internalist theories, justification is provided by elements that are included in the subject and of which the subject is internally aware. According to externalist theories, justification is provided by some external processes and qualities. There is an aspect of her epistemic argument that is more related to the internalist model. In other words, the epistemic argument is linked to internalist theories of knowledge's explanations of inferential knowledge. Still, Moore thinks that her argument is suitable for both models (Moore, 2014: 155).

The problem known as 'epistemic luck' in epistemology is seen as one of the biggest obstacles to accessing knowledge. According to Duncan Pritchard, when it comes to knowledge, the aim of philosophers is to create theories that eliminate the element of epistemic chance. According to him, this purpose is at the center of accessing knowledge (Pritchard, 2005: 181). Let's say I hold two beliefs, 'All men are mortal' and 'Socrates is a man'. These two beliefs should lead/force me to conclude that 'Socrates

is mortal'. In other words, it is not enough to just have reasons, we must also reach the result through those reasons.

According to Moore, the epiphenomenalist thesis that mental states are causally ineffective must be achievable by reasoning from certain premises. So epiphenomenalists accept the following argument:

M1: Principle of irreducibility: The mental cause cannot be reduced to the physical cause, it is different from it.

M2: Principle of causal closure of the physical world: Physical events have sufficient physical causes.

M3: Exclusion principle: Unless there is overdetermination, no event can have more than one sufficient cause. (When there is more than one sufficient reason, one somehow excludes or prevents the other.) (Kim, 2005: p.13-22).

M4: Epiphenomenalism: Mental properties or events have no causal efficacy.

According to the above argument, everyone who accepts M1, M2 and M3 will accept M4, that is, epiphenomenalism. Assume that belief M4 is true. M4 is also justified by beliefs M1, M2 and M3. In summary, M4 is actually justified true belief. However, even if a person has a justified true belief, if he came to this belief by chance, his true belief is not considered knowledge. According to Moore, when antecedent beliefs do not serve as the cause of the outcome, the outcome is susceptible to the risk of epistemic luck. If epiphenomenalism is true, mental states cannot cause anything. In other words, if we accept epiphenomenalism as true, our prior beliefs do not serve as a reason. In this case, beliefs M1, M2, M3 cannot be the cause of M4. Here the conditions for inferential knowledge are not met, and believing the truth of epiphenomenalism is an example of a case of epistemic luck.

Conclusion

In this article I have tried to show that the epistemic argument is a stronger argument than other arguments that can be used to reject epiphenomenalism. The epistemic argument confronts epiphenomenalists with an intractable problem. According to this argument, epiphenomenalists do not know the truth of the view they defend. That is, epiphenomenalists reach the conclusion that mental states are causally ineffective by reasoning from certain premises. According to Moore, in order to eliminate the element of chance in reaching knowledge, beliefs expressed in the form of propositions must both justify and cause the outcome. When we accept epiphenomenalism, we also accept that antecedent beliefs are causally ineffective. In this case, the premises do not cause the conclusion, and epiphenomenalists cannot eliminate the element of chance. The epistemic argument shows us that epiphenomenalists are in a position where they do not actually know their own thesis. In other words, epiphenomenalists believe in a thesis about which they have no knowledge. In this sense, although the epistemic argument does not definitively show the fallacy of epiphenomenalism, it is in an argument position that significantly reduces its appeal.

KAYNAKÇA | REFERENCES

- Blackmore, S. (2019). *Bilinç: Çok Kısa Bir Başlangıç*. (Çev. Oğuz Akçelik). İstanbul: İKÜ Yayınevi.
- Chalmers, D. J. (1996). *The Conscious Mind: In Search of a Fundamental Theory*. Oxford: Oxford University Press.
- Davidson, D. (1963). Actions, Reasons and Causes, *Journal of Philosophy*, 60 (1963): 685–700.
- Fodor, J. (1989). Making Mind Matter More, *Philosophical Topics*, 17(1): 59–79.
- Heil, J. (2020). *Zihin Felsefesi: Çağdaş Bir Giriş*, (Çev. S. Akbıyık ve M. Bilgili). İstanbul: Küre Yayınları.
- Hodges, M., & Lachs, J. (1979). Meaning and the impotence hypothesis. *Review of Metaphysics*, 32: 515-529.
- Horgan, T. (1987). Supervenient Qualia, *Philosophical Review*, 96: 491–520.
- Huxley, T. (1898). *Methods and results: Collected Essays*, Volume I. London: Macmilthen.
- Jackson, F. (1982). Epiphenomenal Qualia. *The Philosophical Quarterly*, 32: 127–136.
- James, W. (1891). *The Principles of Psychology, Volume 1, Chapter 5. The automaton theory*. H. Holt, New York.
- Kim, J. (2005). *Physicalism, or Something Near Enough*. Princeton University Press.
- Kim, J. (1998). *Mind in a Physical World: An Essay on the Mind-Body Problem and Mental Causation*. MIT Press.
- Kozuch, B. (2020). *Consciousness and Action: Contemporary Empirical Arguments for Epiphenomenalism*. The Oxford Handbook of the Philosophy of Consciousness. (Ed. Uriah Kriegel). <https://philarchive.org/archive/KOZCAM>
- McLaughlin, B. P. (1989). Type epiphenomenalism, type dualism, and the causal priority of the physical, *Philosophical Perspectives*, Vol.3, ss.109–135.
- Moore, D. (2014), The Epistemic Argument for Mental Causation, *The Philosophical Forum*, 45(2): 149–168.
- Moore, D., (2012). On Robinson's Response to the Self-Stultifying Objection, *The Review of Philosophy and Psychology*, 4: 627–641.

Pritchard, D. (2005). *Epistemic Luck*, Oxford University Press.

Putnam, H. (1967). *The Nature of Mental States, Art, Mind and Religion*. (Ed.) W.H. Capitan ve D.D. Meril). Pittsburgh University Press, ss. 223-231.

Revonsuo, A. (2016). Bilinç: Özneliğin Bilimi, (çev. Nermin Tenekeci). İstanbul: Küre Yayınları.

Russo, A. (2017). The Supervenience Argument against Non-Reductive Physicalism, *Just The Arguments 100 of the Most Important Arguments in Western Philosophy*, (ed.). Michael Bruce, Steven Barbone, Blackwell Publication, ss. 314-317.

Robb, D. and John H., (2019). *Mental Causation*, The Stanford Encyclopedia of Philosophy, (Ed. Edward N. Zalta), URL = <<https://plato.stanford.edu/archives/sum2019/entries/mental-causation/>>.

Robinson, W. (2023). *Epiphenomenalism*, *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*, (ed. Edward N. Zalta & Uri Nodelman). URL = <<https://plato.stanford.edu/archives/sum2023/entries/epiphenomenalism/>>.

Rostek, J. (2023). Epiphenomenalism and the Epistemic Argument, *Acta Analytica*, ss.1-19. <https://link.springer.com/article/10.1007/s12136-023-00565-0>

Searle, J. (1992). *The Rediscovery of Mind*, (Nineth Printing-2002). MIT Press.

Searle, J. (2002). *Consciousness and Language*, Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Searle, J. (2021). *Zihin: Kısa Bir Giriş*, (çev. Deniz Saraç). İstanbul: Albaraka Yayınları.

Stern, R. (2020). *Transcendental Arguments*, *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*, (Ed. Edward N. Zalta). URL = <<https://plato.stanford.edu/archives/fall2020/entries/transcendental-arguments/>>.

Taylor, R., (1963). *Metaphysics*, Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.